

hbo-bachelor
Geo Media & Design
Aeres Groep

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Introductie	5
	2.1 Werkwijze panel	5
	2.2 Panelrapport	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	9
	4.1 Beoogde leerresultaten	9
	4.2 Programma	10
	4.3 Instroom	15
	4.4 Personeel	16
	4.5 Voorzieningen	17
	4.6 Begeleiding	17
	4.7 Kwaliteitszorg	18
	4.8 Toetsing	19
	4.9 Graad en CROHO-onderdeel	20
	4.10 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	21
	4.11 Aanbevelingen	21
5	Overzicht oordelen	23
	Bijlage 1: Samenstelling panel	24
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	25
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	27
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	28

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 19 januari 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de hbo-bacheloropleiding Geo Media & Design van de Aeres Groep. NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

De opleiding Geo Media & Design (verder GMD) is een multidisciplinaire studie met aardrijkskunde, nieuwe media en ontwerpen en vormgeven als basis. De opleiding wil studenten opleiden tot eigentijdse geografen die in staat zijn om complexe informatie en data concreet te maken en te visualiseren. Daarbij maken ze gebruik van verschillende media, zoals apps, websites, infographics en interactieve kaarten. De nieuwe opleiding bestaat nu al als afstudeerrichting binnen de bestaande opleiding Management van de Leefomgeving. Na het passeren van deze Toets Nieuwe Opleiding wil de instelling Geo Media & Design als zelfstandige opleiding aanbieden.

Het panel is positief over deze nieuwe opleiding, die aansluit bij een sterke behoefte vanuit het werkveld. Het werkveld is ook betrokken geweest bij de totstandkoming van de leerresultaten, die zijn ontwikkeld op basis van de vergelijkbare opleiding van de HAS Den Bosch en vastgelegd in het Landelijk Opleidingsprofiel. Het panel is van mening dat deze leerresultaten duidelijk en consequent zijn uitgewerkt. Wel is het panel van mening dat het verhaal van GMD sterker en scherper ontwikkeld mag worden. Dan kan ook het profiel van de opleiding duidelijker worden neergezet. Kernwoorden daarbij zijn creativiteit, reflectie, evenwicht tussen theorie en praktijk en tussen theorie en vaardigheden.

De opleiding GMD is sterk georiënteerd op de wensen en eisen van het werkveld. Dat vindt het panel op zich positief, maar het brengt wel het gevaar met zich mee van een te sterke afhankelijkheid van het werkveld. Opleiding en werkveld hebben beide een eigenstandige positie en het is goed om die positie als uitgangspunt van de samenwerking te hanteren. Verder is het panel van mening dat het hbo-niveau beter tot uiting zou komen als de kenniscomponent meer invulling krijgt, bijvoorbeeld door naast een vaardighedenleerlijn ook een kennisleerlijn neer te zetten. De opleiding kan baat hebben bij een versterking van het onderzoek, waarbij de vragen van het werkveld weliswaar belangrijk, maar niet zaligmakend zijn. Dan kan ook innovatie verder bijdragen aan de kwaliteit van de opleiding.

Het programma beslaat vier jaar en omvat twee semesters per jaar. Het eerste jaar is inleidend van aard en vooral nationaal gericht; het tweede jaar is vooral Europees gericht, het derde jaar heeft een wereldomvattende scope. Het derde jaar omvat onder meer twee stages, het vierde jaar twee minoren, een bedrijfsopdracht en de afstudeerscriptie. Het panel is van mening dat het programma veel interessante thema's bevat, maar is van mening dat de ontwerpfilosofie en de samenhang meer helderheid behoeven. De samenhang zou onder meer versterkt kunnen worden door de genoemde kennislijn. Verder vindt het panel dat ethiek, in het bijzonder tijdens het ontwerpproces, een grotere plaats in het programma zou moeten krijgen.

De opleiding sluit goed aan bij de kwalificaties van de (gewenste) instroom. De instroomprocedure is goed geregeld. Wel is de uitval een punt van zorg, maar de opleiding heeft maatregelen getroffen om die terug te brengen.

Het panel is positief over de docenten en stelt vast dat de noodzakelijke deskundigheden aanwezig zijn. De docenten zijn betrokken bij het vakgebied en de beroepspraktijk. De opleiding stimuleert professionalisering en laat daarin de behoefte van de staf meewegen. Verder zijn er voldoende mogelijkheden voor overleg en uitwisseling. Ook de begeleiding van de studenten is afdoende geregeld, met onder meer een mentor die een centrale rol speelt bij de competentie-ontwikkeling van de studenten.

De kwaliteitszorg is Aeres-breed geregeld. Het panel heeft vastgesteld dat alle relevante partijen betrokken zijn bij de kwaliteitszorg. De studenten zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs en voelen zich gehoord. Omdat de rol van het werkveld groot is (zowel in de modules als in de stages) is de externe kwaliteitsborging een punt van aandacht. Het panel adviseert de opleiding om de eisen en de procedures bij de beoordeling van opdrachten, stageplekken en begeleiders waar nodig aan te scherpen. Verder is het panel van mening dat de rol van de opleidingscommissie versterkt moet worden.

Het panel is positief over de kwaliteit van de toetsing bij de opleiding GMD. De examencommissie en toetscommissie houden op een effectieve manier toezicht op de toetsing. Wel adviseert het panel om bij groepsopdrachten ook altijd een individuele component toe te voegen.

Het panel komt tot een eindoordeel **positief** over de kwaliteit van de nieuwe hbo-bachelor Geo Media & Design van de Aeres Groep en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten. Wel heeft het panel een aantal aanbevelingen geformuleerd; zie hiervoor paragraaf 4.11.

Den Haag, 20 juni 2018

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Geo Media & Design van de Aeres Groep,

dr. Vincent Smit
(voorzitter)

drs. Erik van der Spek
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 19 januari 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding hbo-bachelor Geo Media & Design van de Aeres Groep. Het succesvol doorlopen van een TNO procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

Voorzitter: Dr. Vincent Smit, Lector Grootstedelijke Ontwikkeling, Haagse Hogeschool;

Leden:

- Geert De Blust, senior wetenschapper aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid. Gastprofessor 'Ruimte en Milieu' in de masteropleiding Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Universiteit van Antwerpen.
- Dr. Peter Pelzer, Onderzoeker bij de Urban Futures Studio, faculteit Geosciences van de Universiteit Utrecht, op het gebied van het gebruik van geografische informatie, design en planologie;
- Dr.ir. Arjan Mulder; Beleidsmedewerker kwaliteitszorg/interne audits, hoofddocent Onderzoek & Innovatie, Academie voor Creatieve Technologie, Saxion Hogeschool. Freelance journalist;
- Student-lid: Myrthe Woddema, hbo bachelor studente Verpleegkunde, Hogeschool van Amsterdam.

Het panel is bijgestaan door Anke Schols MSc MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator, en door drs. Erik van der Spek, secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Per e-mail zijn de eerste indrukken uitgewisseld. Op 25 april 2018 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en aanvullende vragen geformuleerd. Deze vragen zijn aan de opleiding voorgelegd. Voorafgaand aan het bezoek is aan het panel aanvullende informatie toegestuurd.

Op 23 mei 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van

bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 20 juni 2018 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 21 juni 2018 gereageerd op het adviesrapport dat zij geen feitelijke onjuistheden hebben aangetroffen. Het definitieve rapport is daarop vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 30 juli 2018 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panelrapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie. Het derde hoofdstuk bevat een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland.

Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Aeres Groep
Opleiding:	hbo-bachelor Geo Media & Design
Variant:	voltijd
Graad:	Bachelor of Science
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie:	Almere
Studieomvang (EC):	240
CROHO-onderdeel:	Landbouw en natuurlijke omgeving

3.2 Profiel instelling

Aeres Hogeschool maakt onderdeel uit van de Aeres Groep. De hogeschool is het resultaat van een fusie van Vilentum Hogeschool (Almere en Dronten) en Stoas Hogeschool (Wageningen). Aeres profileert zich als een groene kennisinstelling die onderwijs aanbiedt op alle niveaus en daarnaast praktijkgericht onderzoek en commerciële dienstverlening aanbiedt. De naam Aeres kan gelezen worden als een combinatie van Agricultural, Educational, Rural, Environmental Sciences: dat zijn de gebieden waarin Aeres actief is.

Almere is een van de drie faculteiten van Aeres Hogeschool (naast Wageningen en Dronten). Volgens de website biedt de faculteit Almere opleidingen aan rond de thema's Food, Nature & Urban Green. Op dit moment kunnen studenten hier de volgende bacheloropleidingen volgen: Biologie voeding & gezondheid; European Food Business en Toegepaste biologie. Daarnaast biedt Aeres Almere een Associate Degree Duurzame Bedrijfskunde aan.

De Aeres Groep biedt naast het onderwijs aan de hogeschool ook onderwijs aan op vmbo- en mbo-niveau, plus commerciële trainingen en cursussen. In totaal werken er zo'n 1.250 medewerkers. Binnen de groep wordt onderwijs verzorgd voor ruim 10.000 leerlingen en studenten en ongeveer 10.000 deelnemers aan trainingen en cursussen. Bij de hogeschool volgen ongeveer 3.500 studenten onderwijs.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding Geo Media & Design is volgens de zelfevaluatie een multidisciplinaire studie met aardrijkskunde, nieuwe media en ontwerpen en vormgeven als basis. De opleiding omvat vakken op het gebied van datavisualisatie, infographic design, data-analyse, GIS en cartografie. Doel van de opleiding is dat de studenten worden opgeleid tot eigentijdse geografen die in staat zijn om complexe informatie en data concreet te maken en te visualiseren. Daarbij leren ze werken met verschillende media, zoals apps, websites, infographics en interactieve kaarten. De opleiding is ontwikkeld samen met het werkveld, dat behoefte heeft aan geografen met verstand van nieuwe media en vormgeving.

Het programma beslaat vier jaar met twee semesters per jaar. Het eerste jaar is inleidend van aard, met basisvakken als Fysische Geografie, Geo Design en Stedelijke Ontwikkeling. In het tweede jaar gaan de studenten meer de diepte in en is de oriëntatie meer

internationaal gericht. Het onderwijs in dat jaar is georganiseerd rond een aantal thema's, zoals Big Data in Smart Cities en Webdesign voor Stedelijke Delta's. In het derde jaar doen de studenten twee stages (een binnenlandse en een buitenlandse) en een specialisatie. In het vierde jaar volgen de studenten twee minoren. Daarnaast voeren ze een bedrijfsopdracht uit en schrijven ze hun afstudeerscriptie.

De opleiding Geo Media & Design is gestart in het studiejaar 2012-2013 door HAS Hogeschool (vestiging Den Bosch). In Almere wordt deze opleiding op dit moment aangeboden als (enige) afstudeerrichting van de opleiding Management van de Leefomgeving. Het is de bedoeling dat deze afstudeerrichting na succesvolle afronding van de Toets Nieuwe Opleiding als zelfstandige opleiding verder gaat.

4 Opleidingsbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (stcrt. 2016, nr 69458). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De leerresultaten van de opleiding Geo, Media & Design (verder GMD) zijn ontwikkeld door de HAS Den Bosch en vastgelegd in het Landelijk Opleidingsprofiel. Er is contact geweest met de HAS over de opleiding van Aeres Hogeschool en het aansluiten bij het landelijk opleidingsprofiel. Het werkveld is nauw betrokken bij de ontwikkeling van deze leerresultaten. Aeres Hogeschool heeft inmiddels vier sessies met het werkveld belegd en een werkveldcommissie is in oprichting. Het internationale netwerk is nog in ontwikkeling.

De opleiding is gebaseerd op zeven specifieke en twee generieke leerresultaten. De zeven specifieke leerresultaten hebben betrekking op de inhoudelijke invulling van GMD en zijn ondergebracht onder de volgende labels:

1. Ontwerpen en inzetten ruimtelijke informatiesystemen;
2. Ontwerpen en ontwikkelen van digitale Geo-informatie;
3. Geografische denk- en werkwijze;
4. Ruimtelijk visualiseren en visuele interactie;
5. Duurzaam ontwikkelen van het groene domein
6. Initiëren en begeleiden van creatieve en innovatieve processen;
7. Ondernemend en kansgericht werken.

Verder hanteert de opleiding twee algemene leerresultaten: Projectmatig werken en Communiceren. Daarnaast spelen bij alle opleidingen van Aeres de zogenoemde Aerescompetenties een rol. Dit zijn tien competenties op het gebied van 'soft skills' zoals leidinggeven en samenwerken.

Zoals hierboven aangegeven, is het werkveld nauw betrokken bij de ontwikkeling van de leerresultaten. In het Landelijk Opleidingsprofiel is daarnaast ook aangegeven hoe de leerresultaten samenhangen met de ontwikkelingen binnen het vakgebied. Daarin is in de eerste plaats belangrijk dat geografische informatiesystemen het mogelijk maken om ruimtelijke data met grote precisie op te slaan en te analyseren. Met de komst van internet, nieuwe apparaten zoals smartphones en tablets, en het beschikbaar komen van open data

zijn veel vraagstukken ruimtelijk te benaderen. De opleiding GMD speelt sterk in op deze nieuwe mogelijkheden.

Overwegingen

Het panel heeft het Landelijk Opleidingsprofiel ingezien en is van mening dat dit een goede basis vormt voor de opleiding GMD. De genoemde leerresultaten worden duidelijk en consequent uitgewerkt. Voor elk leerresultaat is een competentiebeschrijving opgesteld met een aantal beheersingsindicatoren. Daarnaast is aangegeven welke kennis, inzichten en vaardigheden nodig zijn om deze leerresultaten te behalen.

Het panel heeft gesproken met vertegenwoordigers van het werkveld en is ervan overtuigd geraakt dat het werkveld behoefte heeft aan afgestudeerden met een achtergrond in GMD. De betrokkenheid van het werkveld bij de opleiding is groot; dat is gebleken uit zowel de gesprekken als het Landelijk Opleidingsprofiel. De inbreng van het werkveld heeft geleid tot verschillende wijzigingen in het programma, zo is gebleken tijdens het locatiebezoek. Zo is het visualiseren met 3D op verzoek van het werkveld naar voren gehaald van het derde naar het eerste jaar.

Conclusie: Voldoet

4.2 Programma

4.2.1 Oriëntatie

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

Het onderwijs aan de opleiding GMD is volgens het zelfevaluatierapport competentiegericht en beroepstaak-gestuurd. Dat houdt in dat in elke module een beroepstaak centraal staat. Daarbij streeft de opleiding ernaar om zo veel mogelijk de relatie na te bootsen zoals die bestaat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. In een aantal gevallen is er een concrete opdracht vanuit de praktijk, in andere gevallen fungeert de docent als opdrachtgever. Elke module wordt afgesloten met een assessment van 3 EC, waarin zo veel mogelijk een beroepssituatie wordt nagebootst.

In het derde en vierde jaar neemt de beroepspraktijk een nog grotere rol in. In het derde jaar ontwikkelen de studenten hun beroepsvaardigheden tijdens de stages: een binnenlandstage van 21 weken en een buitenlandstage van 10 weken. In het vierde jaar voeren de studenten in de twee minoren hbo-waardige opdrachten uit voor bedrijven of voor het (interne) Team Praktijkgericht Onderzoek. Bovendien omvat het vierde jaar ook een brede bedrijfsopdracht (17 EC), waarin onderzoek een grotere rol speelt.

Ontwikkeling van vaardigheden neemt een grote plaats in het onderwijs in, met name in de eerste twee jaar. Daarbij gaat het enerzijds om technische vaardigheden, bijvoorbeeld het leren werken met de relevante software voor webdesign of grafisch ontwerpen. Anderzijds komen de nodige 'soft skills' aan de orde, zoals samenwerken en presenteren. Gemiddeld bevat elke module ongeveer 5 EC aan vaardighedenonderwijs.

De plaats van onderzoek binnen Aeres Hogeschool is vastgelegd in het visiedocument over onderzoek (2013) en geconcretiseerd in een onderzoeksprogramma. Onderzoek doen is een van de Aeres-competenties. Daarbinnen worden drie niveaus onderscheiden; in het eerste jaar behalen de studenten niveau 1, in het tweede en derde jaar niveau 2 en in het vierde jaar niveau 3. De onderzoekslijn krijgt concreet gestalte in de assessments, waarin de studenten zich stapsgewijs ontwikkelen van begeleid naar zelfstandig onderzoek. Daarnaast volgen de studenten verschillende cursussen, zoals Onderzoeksvaardigheden I en II en de Inleiding Excel en Statistiek. De afstudeerscriptie in jaar 4 is de culminatie van de onderzoekslijn. De faculteit in Almere beschikt over het eerder genoemde Team Praktijkgericht Onderzoek, waaraan twee lectoren zijn verbonden. Het panel heeft niet met de lectoren kunnen spreken.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding GMD sterk is georiënteerd op de wensen en eisen van het werkveld. Het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld ondersteunt dat beeld. De opleiding is mede ontwikkeld vanuit de behoefte van de praktijk. Dat brengt in de visie van het panel wel een risico met zich mee: de opleiding kan te veel een uitvoerende positie innemen, waarbij 'u vraagt, wij draaien' het uitgangspunt wordt. Daarbij dreigt een te sterke afhankelijkheid van het werkveld. Het panel is van mening dat de opleiding en het werkveld beide een eigenstandige positie hebben en dat het goed is om die positie als uitgangspunt van de samenwerking te hanteren. Bovendien is het werkveld van nu niet het werkveld van 2025: de opleiding zal dus ook moeten anticiperen op mogelijke ontwikkelingen.

Elke module is gebaseerd op een beroepstaak. Idealiter zijn die beroepstaken gekoppeld aan de beroepsrollen en het beroepsprofiel. Het panel is echter van mening dat het beroepsprofiel niet heel duidelijk is uitgewerkt. Zowel het zelfevaluatie-rapport als het Landelijk Opleidingsprofiel bevat een aantal omschrijvingen van beroepsrollen, maar die beperkt zich tot een lijstje met mogelijke functies. Maar een beroepsprofiel is meer dan een opsomming van functies; het geeft ook antwoord op de vraag: 'Wat is een GMD'er?' Het panel adviseert de opleiding het beroepsprofiel sterker uit te werken en een centrale plaats te geven binnen de opleiding.

Het panel heeft met verschillende groepen betrokkenen gesproken over het niveau van de opleiding en daarmee over de 'h' van hbo. In het Landelijk Opleidingsprofiel wordt dit niveau omschreven met de aanduidingen 'gedegen theoretische basis', 'onderzoekend vermogen' en 'professioneel vakmanschap'. Het panel kan zich vinden in deze aanduidingen en de bijbehorende omschrijvingen, maar constateert wel dat het accent op vaardigheden in de opleiding vrij groot is. De zorgen van het panel worden mede ingegeven door de profilering van Aeres Hogeschool ten opzicht van de HAS Den Bosch, waarbij is aangegeven dat Aeres zich meer wil gaan richten op 'het presenteren van gegevens'. Het panel meent dat een hbo-opleiding meer moet omvatten dan het presenteren van gegevens; anders kan het onderscheid tussen hbo en mbo gemakkelijk verwateren. Het panel adviseert de opleiding daarom het hbo-niveau in de opleiding te waarborgen en ervoor te zorgen dat het vaardighedenonderwijs de opleiding niet domineert.

Eén van de manieren om het hbo-niveau in te vullen, is onderzoek een centrale plaats te geven. In het algemeen is het panel van mening dat onderzoek binnen Aeres goed is vormgegeven. Wel heeft het panel enige zorgen over de visie van de opleiding op het lectoraat. Op dit moment zijn er twee lectoren verbonden aan de faculteit in Almere, maar

die zijn niet specifiek betrokken bij het werkveld van GMD. Het visiedocument dateert uit 2013. De opleiding is van plan het lectoraat uit te breiden met meer GMD-deskundigheid, maar gaat er daarbij wel vanuit dat een nieuwe lector zijn eigen middelen dient te verwerven. Het panel ziet in dat geval te weinig borging van onafhankelijke en innovatieve kennisontwikkeling en ziet daarin opnieuw een risico van afhankelijkheid van het werkveld. Het panel is van mening dat de opleiding een eigen kennispositie moet opbouwen, en dat kan alleen als het onderzoek niet alleen gebruik maakt van de derde geldstroom, maar ook van de eerste geldstroom. Daarnaast zou het ideaal zijn als er op termijn een lector zou worden aangesteld die zich specifiek zou bezighouden met sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen in een digitale wereld.

Conclusie: Voldoet

4.2.2 Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

Het programma beslaat vier jaar en omvat twee semesters per jaar. Het eerste jaar is inleidend van aard en vooral nationaal gericht. De student volgt in dit jaar de basisvakken Fysische Geografie, Geo Design, Stedelijke Ontwikkeling en (mede op verzoek van het werkveld) Ondernemend in de geo-branche. In het tweede jaar verbreedt de focus zich en is de oriëntatie meer internationaal gericht. Het onderwijs in dat jaar is georganiseerd rond drie thema's, Big Data in Smart Cities, Webdesign voor Stedelijke Delta's, en Rampen en Risicobeheersing. Het vierde onderdeel in het tweede jaar is een Integraal Project. In het derde jaar doen de studenten twee stages (een binnenlandse en een buitenlandse) en een specialisatie. In het vierde jaar volgen de studenten twee minoren. Daarnaast voeren ze een bedrijfsopdracht (17 EC) uit en schrijven ze hun afstudeerscriptie (10 EC).

In schema ziet het programma er als volgt uit:

	periode 1	periode 2	periode 3	periode 4
jaar 1	Fysische Geografie	Stedelijke Ontwikkeling	Geo Design	Ondernemend in de geo-branche
jaar 2	Big Data in Smart Cities	Webdesign voor Stedelijke Delta's	Rampen en Risicobeheersing	Integraal Project
jaar 3	STAGE (binnenland)		SPECIALISATIE	BUITENLAND STAGE
jaar 4	MINOR (Growing Green Cities)		BEDRIJFSOPDRACHT	AFSTUDEER SCRIPTIE
	MINOR (Smart & Circular Urban Regions)			

Het curriculum wordt gestructureerd aan de hand van een aantal leerlijnen. In de zelfevaluatie zijn de volgende leerlijnen genoemd:

1. Competentie Management en Persoonlijke ontwikkeling (CMP), waarbij de student elk jaar zijn of haar competentieontwikkeling vastlegt in een Competentiedossier;
2. De onderzoeksleerlijn, die terugkomt in de assessments van elke module en in de cursussen Onderzoeksvaardigheden I en II en in de cursus Inleiding Excel en Statistiek. Daarnaast speelt de onderzoeksleerlijn een rol in alle onderdelen van leerjaar vier: in de minoren, de bedrijfsopdracht en afstudeerscriptie.
3. De Geo-medialeerlijn waarin het omgaan met Excel, GIS en andere media centraal staat;
4. De designleerlijn, die nog in ontwikkeling is;
5. De leerlijn Engels.

Tijdens de gesprekken is gebleken dat er nog een zesde leerlijn in ontwikkeling is: de leerlijn Ethiek. De basis daarvoor ligt in de cursus Ethiek, die in het eerste jaar wordt gegeven. Daarna komen ethische problemen in de verschillende modules terug. Het idee is dat in het eerste jaar de persoonlijke ethiek centraal staat, in het tweede jaar ethiek binnen (vak)groepen, en in het derde jaar de relatie met maatschappelijke problemen.

Bij de designleerlijn gaat het niet alleen om het aanleren van technische vaardigheden, maar ook om het ontwikkelen van creativiteit. In het eerste jaar leren de studenten bij grafisch design over onderwerpen als compositie, kleurenleer en typografie. Dat wordt gecombineerd met kennis over de bijbehorende software (zoals Adobe) en met theorie over de user experience (de afstemming op de doelgroep). Deze elementen komen samen in het maken van een kaart. Creativiteit speelt ook een rol bij zaken als het ontwerpen van een website of infographics. De studenten krijgen daarbij opdrachten die erop gericht zijn ze in creatieve zin uit te dagen. De studenten leggen hun creatieve ontwikkeling vast in een logboek.

Overwegingen

Het panel is ervan overtuigd geraakt dat de opleiding veel interessante thema's aan de orde stelt op het raakvlak van geo, media en design. Maar het panel heeft moeite gehad om grip te krijgen op de ontwerphilosofie van de opleiding. Daarbij gaat het om de vraag waarom de gekozen onderwerpen aan de orde komen en waarom in deze volgorde? De vertegenwoordigers van de opleiding hebben aangegeven dat het eerste jaar vooral nationaal gericht is, het tweede meer internationaal terwijl in het derde jaar 'de wereld' centraal staat. Maar in de visie van het panel is dat niet het hele verhaal. Het panel wil graag meer inzicht in de gemaakte keuzes en in de visie van de opleiding op de integratie van (geo)kennis, vaardigheden en onderzoek. Nuttig en nodig is een visie op GMD als vakgebied. Daarbij zou ook tot uiting moeten komen dat er sprake is van een vakgebied in ontwikkeling. Dat is ook van belang voor de studenten; het is het panel in de gesprekken gebleken dat die nu de rode draad van de opleiding niet altijd begrijpen.

Voor de samenhang binnen de opleiding is een aantal leerlijnen geïntroduceerd. Daarbij valt op dat er geen kennisleerlijn is geïdentificeerd; de geo-leerlijn is vooral gericht op de ontwikkeling van vaardigheden. Die constatering sluit aan bij de observatie die hierboven bij 'Oriëntatie' is gemaakt (4.2.1), dat er veel aandacht lijkt te zijn voor de vaardigheden. Het panel adviseert wel zo'n kennisleerlijn te ontwikkelen en duidelijk te maken hoe die doorwerkt in de opleiding. De kennisleerlijn kan ook bijdragen om het hierboven genoemde verhaal van de opleiding te verduidelijken. Dat kan er ook toe bijdragen dat de studenten

meer samenhang ervaren: op dit moment zien de studenten wel de samenhang binnen een semester, maar minder tussen de semesters.

Het panel hecht veel waarde aan de plaats van ethiek binnen de opleiding en in het algemeen aan het opleiden van kritische professionals, die kritisch omgaan met data en oog hebben voor de problemen bij zowel het verwerken als het visualiseren van data. Het panel is daarom positief over de cursus Ethiek, maar is daarnaast van mening dat aandacht voor ethische aspecten in elke module op zijn plaats is. Daarbij gaat onder meer om reflection-in-action in de ontwerpopdrachten van de studenten. De docenten die het panel heeft gesproken, zijn zich daarvan bewust en geven voorbeelden van toepassingen, bijvoorbeeld als het gaat om misleidende presentatie van informatie op kaarten. Het panel adviseert de leerlijn Ethiek verder uit te werken en ervoor te zorgen dat deze voldoende terugkomt in de verschillende modules.

Conclusie: Voldoet

4.2.3 Leeromgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, is het onderwijs bij Aeres competentiegericht en beroepstaak-gestuurd. Studenten werken een groot deel van hun opleiding aan opdrachten uit de praktijk. In de modulewerkboeken is dat verder uitgewerkt. Elke module bestaat uit een combinatie van kennisoverdracht, vaardighedenonderwijs, praktijkopdrachten en uiteindelijk een assessment. Daarbij worden gevarieerde werkvormen gehanteerd die aansluiten bij het karakter van het onderwijs. Het panel heeft een aantal van die modulewerkboeken ingekeken en constateert dat die duidelijk en adequaat zijn opgesteld.

Het onderwijs is voor het grootste deel klassikaal en hecht gestructureerd. De studenten hebben gemiddeld zo'n 20 contacturen per week. Elke student heeft een mentor, die onder meer de voortgang monitort. De studieloopbaanbegeleiding krijgt vooral gestalte in het onderdeel Competentie Management en Persoonlijke Ontwikkeling. Studenten die toch een grote studieachterstand oplopen, kunnen in het eerste jaar een negatief bindend studieadvies krijgen. De studenten die het panel heeft gesproken, ervaren de opleiding als studeerbaar.

Een aanzienlijk deel van de opleiding vindt buiten de schoolbanken plaats. In het derde jaar zijn er twee stages, een (langere) binnenlandse stage en een (korte) kennismaking met een bedrijf in het buitenland. De studenten gaan zelf op zoek naar een stageplaats, maar ze kunnen gebruik maken van een uitgebreid netwerk van samenwerkende bedrijven. Daarbij voert de opleiding wel een kwaliteitscheck uit. De begeleiders moeten minimaal hbo-niveau hebben en de studenten moeten van tevoren een stageplan en een stagecontract overleggen. Bovendien legt een begeleider vanuit GMD een bedrijfsbezoek af.

Ondanks deze maatregelen kampt de opleiding met een groot aantal uitvallers. In het studiejaar 2015-2016 bedroeg de uitval 27%, in het studiejaar 2016-2017 zelfs 53%.

De opleiding wijdt dit voor een deel aan de verwachtingen (mede omdat de opleiding als afstudeerrioting van Management van de Leefomgeving werd aangeboden), en voor een deel aan het niveau van de studenten.

Overwegingen

Het panel is over het algemeen te spreken over de vormgeving van de opleiding. Het competentie- en praktijkgerichte karakter legt een goede basis, sluit aan bij het karakter van de opleiding en bereidt de studenten voor op het toekomstige werkveld. De modulewerkboeken zijn goed uitgewerkt en laten zien, tenminste op papier, hoe de studenten de leerresultaten kunnen behalen.

De uitval is wel een punt van zorg. Om die uitval te voorkomen, is het in de eerste plaats van belang dat de opleiding de juiste studenten met de juiste verwachtingen binnen krijgt. Goede voorlichting en informatievoorziening zijn hiervoor cruciaal. Dit wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf (4.3 Instroom).

De praktijkgerichtheid van de opleiding heeft een keerzijde die al vaker aan de orde is geweest en die ook bij deze standaard van belang is. Dat geldt zowel voor de stage als voor de externe opdrachten die in veel modules centraal staan. In de gesprekken met de docenten is gebleken dat de docenten toetsen of een externe opdracht past binnen de beroepstaken waarvoor de betreffende module opleidt. Het panel kan zich hierin vinden, maar adviseert de opleiding wel om te borgen dat de stage en externe opdrachten goed geïntegreerd zijn in het onderwijs.

Conclusie: Voldoet

4.3 Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding GMD richt zich op studenten met een vwo-, havo- of mbo-diploma (niveau 4). Vwo- of havo-studenten met een profiel Cultuur en maatschappij moeten wel wiskunde in hun pakket hebben. Studenten die geen wiskunde hebben gedaan, moeten de zomercursus volgen. GMD heeft een instroomcoördinator die verantwoordelijk is voor de toelating en die vragen beantwoordt. Ten tijde van het locatiebezoek hadden zich 27 studenten aangemeld.

Studenten die zich hebben ingeschreven, moeten de online studiekeuzecheck invullen en terugsturen. Op basis van hun antwoorden krijgen ze een persoonlijk studieadvies. Studenten met een positief advies zijn zonder meer toelaatbaar, studenten met een negatief advies worden uitgenodigd voor een (verplichte) matchingsdag. Het panel heeft tijdens de gesprekken met het opleidingsmanagement begrepen dat deze studenten actief ontmoedigd worden om hun inschrijving te continueren.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding goed aansluit bij de kwalificaties van de (gewenste) instroom: studenten met belangstelling voor aardrijkskunde en de toepassingen daarvan met gebruikmaking van nieuwe media. De opleiding is enerzijds voldoende gestructureerd om schoolverlaters te begeleiden, anderzijds voldoende praktijkgericht om ze de weg te wijzen naar een wereld buiten de schoolbanken.

De instroomprocedure is op papier goed geregeld. De opleidingseisen zijn logisch en duidelijk, de studiekeuzecheck en het aansluitende gesprek met studenten met een negatief advies zijn van groot belang voor het verwachtingenmanagement. Deze maatregelen zouden ertoe moeten bijdragen dat de omvangrijke uitval die hiervoor is besproken, in de toekomst sterk vermindert. Het panel adviseert om de uitval goed te monitoren en zo nodig het voorlichtingsmateriaal aan te passen.

Conclusie: Voldoet

4.4 Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

De opleiding onderscheidt verschillende functies voor de docenten. De studieleider is verantwoordelijk voor de opbouw, de studeerbaarheid en het niveau van het programma. Elke module heeft een modulecoördinator. De modulecoördinatoren sturen de docenten aan binnen hun module. Daarnaast is er een coördinator afstudeerfase, die verantwoordelijk is voor de organisatie en het niveau van de afstudeerfase.

De docenten moeten een verbinding kunnen leggen tussen de beroepspraktijk en de opleiding. Een aanzienlijk deel van de docenten is zelf afkomstig uit de beroepspraktijk. Volgens het informatiedossier beschikken alle docenten met een vaste aanstelling over een onderwijsbevoegdheid, een pedagogisch getuigschrift of de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), plus een Basiskwalificatie Examineren (BKE). 89% van de docenten heeft een masterdiploma. De docenten die studenten begeleiden bij onderzoek, zijn verplicht een Training Onderzoeksvaardigheden Docenten (TOD) te volgen.

Overwegingen

Het panel heeft de cv's van de docenten bekeken en is van mening dat de noodzakelijke deskundigheden voldoende zijn afgedekt. Tijdens het gesprek met de docenten heeft het panel kunnen vaststellen dat het gaat om docenten die sterk zijn betrokken bij het vakgebied en hier voldoende kennis over inbrengen. De meeste docenten zijn in dienst van Aeres, dus de koppeling met het beroepenveld moet komen van de inzet van externe docenten. In het gesprek met het opleidingsmanagement is gebleken dat de opleiding ernaar streeft voor elke discipline te beschikken over twee specialisten, zodat die met elkaar kunnen overleggen. De opleiding laat de staf meebepalen aan welke aanvullende specialismen behoefte is.

De opleiding stimuleert professionalisering en laat ook daarin de behoefte van de staf meewegen. Naast de verplichte trajecten die gericht zijn op BKO, BKE en TOD organiseert de opleiding vier keer per jaar een bijeenkomst waarin de docenten van elkaar kunnen leren. Daarnaast is er een vaste dag in de week, de dinsdag, waarop de docenten zo veel mogelijk aanwezig zijn. Op die dag is ook het teamoverleg gepland.

Conclusie: Voldoet

4.5 Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Aeres Hogeschool Almere is sinds 2013 gevestigd in het centrum van Almere. Op dit moment volgen er 550 studenten onderwijs in dit gebouw, met een verwachte groei van 100 studenten per jaar. Vanaf 2020 wordt een nieuw gebouw neergezet op het toekomstige Floriadeterrein.

Het onderwijs wordt verzorgd in theorielokalen, practicumlokalen en vergaderruimten. Daarnaast zijn er twee computerlokalen met computers die zijn uitgerust met specifieke GMD-software (GIS, databases en design software Adobe). Voor studenten zijn een aantal licenties ter beschikking gesteld door de instelling voor installatie op de eigen laptop, voor bijvoorbeeld Adobe schaffen studenten zelf een licentie aan. De locatie beschikt over een draadloos netwerk en een 1Gb glasvezel internetverbinding naar het datacentrum.

Overwegingen

Het panel heeft een rondleiding gehad door het gebouw in Almere. Daarbij heeft het panel kunnen vaststellen dat de opleiding beschikt over voldoende faciliteiten met lokalen en werkplekken voor de studenten. Ook de studenten die het panel heeft gesproken, zijn tevreden over de voorzieningen en over de locatie van de faculteit van Almere. Wel heeft het panel geconstateerd dat de stroomvoorziening in de lokalen beperkt is. De opleiding stimuleert dat de studenten hun eigen devices gebruiken; dan moeten er wel voldoende stopcontacten zijn om die op te laden.

Wat betreft de specifieke voorzieningen voor GMD (software en randapparatuur) constateert het panel dat de opleiding beschikt over een voldoende basis. Aan de andere kant zijn de huidige voorzieningen technologisch niet bijzonder geavanceerd. Het panel adviseert de opleiding om samen met de studenten na te gaan welke verbeteringen mogelijk zijn om ervoor te zorgen dat de opleiding op dit vlak voorop blijft lopen.

Conclusie: Voldoet

4.6 Begeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Iedere student krijgt een mentor toegewezen. Deze mentor begeleidt de studenten bij hun studieloopbaan en persoonlijke ontwikkeling. Hiervoor is het CMP-traject ingericht, wat staat voor Competentie Management en Persoonlijke ontwikkeling. De studenten stellen hiervoor elk jaar een Competentiedossier samen, waarin ze aantonen welke ontwikkeling ze hebben doorgemaakt. Bij problemen kunnen de studenten terecht bij een vertrouwenspersoon.

De studenten krijgen hun informatie over de studie via een aantal digitale bronnen: intranet, e-mail, Blackboard (LMS), Alluris (SIS), Xedule (roostering) en een digitale krant, Up2date.

Blackboard is de elektronische leeromgeving waar de studenten onder meer de modulebeschrijvingen vinden. Dit systeem zal met ingang van het cursusjaar 2018-2019 worden vervangen door Canvas. Studieresultaten kunnen worden geraadpleegd via het cijfersysteem Alluris.

Voor nieuwe studenten is de website de belangrijkste informatiebron. Hier kunnen studenten ook een (digitale) brochure downloaden. Daarnaast is Aeres aanwezig op onderwijsbeurzen en voorlichtingsmarkten. Specifiek voor GMD wordt er ook een Experience Day georganiseerd, waarop de bezoekers een Climate Game kunnen spelen.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de begeleiding bij Aeres Hogeschool goed is ingericht. Het gaat om een kleinschalige opleiding met korte lijnen, waarbij de studenten hun mentor of docenten snel en gemakkelijk kunnen vinden. De rol van de mentor bij de competentieontwikkeling van de studenten zorgt voor voldoende contactmomenten. Bij de groei van de opleiding is het management voornemens om ook meer staf aan te trekken, zodat de begeleiding op hetzelfde niveau kan blijven.

De informatievoorziening is eveneens voldoende. Het panel is van mening dat de modulewerkboeken duidelijk zijn opgezet. Ook de informatie voor nieuwe studenten is in de ogen van het panel voldoende, met de kanttekeningen die gemaakt zijn bij instroom (4.3): het is van belang dat het voorlichtingsmateriaal een goed en eerlijk beeld van de opleiding biedt, om verkeerde instroom (en daarmee onnodige uitval) te voorkomen.

Conclusie: Voldoet

4.7 Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

De kwaliteitszorg is Aeres-breed ingericht en is vastgelegd in een kwaliteitshandboek dat het panel heeft ingezien. Het systeem is geordend via de PDCA-cyclus wordt gerealiseerd in vijf cycli:

1. Planning- en controlecycli;
2. Meten en evalueren (werkveld, studenten, medewerkers);
3. Interne audits (visitaties);
4. Externe audits, zoals de huidige Toets Nieuwe Opleiding;
5. Terugkoppeling.

De verschillende groepen stakeholders zijn betrokken bij dit systeem van kwaliteitszorg. De studenten zijn betrokken via de Studentenraad en de opleidingscommissies. Daarnaast wordt elke module geëvalueerd met behulp van de hbo-spiegel. Verder organiseert de opleiding twee keer per jaar de zogenoemde Vinger-aan-de-pols-bijeenkomsten, waarvoor alle klassevertegenwoordigers worden uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt besproken wat er goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De medewerkers kunnen zaken die betrekking hebben op kwaliteit bespreken in het reguliere medewerkersoverleg. Eén keer in de drie jaar wordt er een medewerkers-tevredenheidsonderzoek gehouden. Voor elke opleiding wordt een werkveldcommissie opgericht. De commissie voor GMD is nog in oprichting, maar ook buiten de werkveldcommissie zijn er veel contacten met het beroepenveld.

Overwegingen

Het panel heeft gesproken over de kwaliteitszorg met onder meer vertegenwoordigers van de examen- en opleidingscommissie, de kwaliteitscoach van de hogeschool en de studenten. Uit die gesprekken heeft het panel opgemaakt dat de kwaliteitszorg bij Aeres Hogeschool in grote lijnen goed geregeld is. Alle relevante partijen zijn in voldoende mate betrokken bij de kwaliteitszorg. De studenten zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs en voelen zich gehoord. De Vinger-aan-de-pols-bijeenkomsten vormen een zinvolle aanvulling op de reguliere kwaliteitszorg. Dat er een levendige kwaliteitscultuur aanwezig is, kon het panel vaststellen tijdens de rondleiding. Studenten demonstreerden open en enthousiast resultaten van hun praktijkoefeningen, vertelden daarbij over hun ontwikkelingsproces en de stimulerende rol die docenten daarbij spelen.

De inbreng van het werkveld in de opleiding is belangrijk: dat geldt zowel voor de bedrijfsopdrachten die onderdeel vormen van de modules als voor de stages. In beide gevallen is de kwaliteitsborging een belangrijk punt. Zowel de kwaliteit van de stageplek als de kwaliteit van de begeleider dienen geborgd te zijn. De docenten die de contacten met de bedrijven onderhouden, zijn hiervoor verantwoordelijk. Het panel heeft er geen twijfels over dat de docenten zich goed van hun taak kwijten (zo zijn er in het recente verleden enkele stages afgewezen omdat de vraag te 'plat' was), maar adviseert de opleiding toch om de eisen en de procedures bij de beoordeling van opdrachten, stageplekken en begeleiders goed door te nemen en waar nodig aan te scherpen. Dit geldt zeker ook voor de buitenlandstage, waar de afstand tot de stagegever per definitie groter is.

Toch heeft het panel geconstateerd dat de opleidingscommissie zijn plaats en taak in de organisatie nog moet vinden, hoewel de opleiding als afstudeerrichting al enige tijd draait. Het panel is van mening dat de opleidingscommissie een serieuze gesprekspartner van het opleidingsmanagement moet zijn en adviseert om de rol van deze commissie te versterken.

Conclusie: Voldoet

4.8 Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De toetsing binnen de opleiding GMD is gebaseerd op het toetsbeleid van Aeres Hogeschool (2013), dat het panel heeft ingezien. De opleiding maakt onderscheid tussen formatieve en summatieve toetsen. Binnen de modules worden verschillende toetsvormen gehanteerd, zoals tentamens en opdrachten. Elke module wordt afgesloten met een assessment: dat is een summatieve toets waarin een beroepsproduct centraal staat. In een groot aantal gevallen gaat het om een concrete beroepsopdracht, waarbij een extern bedrijf

betrokken is. De assessments maken een substantieel deel van het onderwijs uit, gemiddeld 3 EC per module.

Het panel heeft een gesprek gehad met vertegenwoordigers van de examencommissie. De examencommissie kijkt of het Onderwijs- en Examenreglement (OER) wordt nageleefd en of de diploma's hbo-waardig zijn. Verder stelt de examencommissie de examinatoren aan. De meeste docenten hebben een Basiskwalificatie Examinering, in september volgt een training voor de docenten die hier nog niet over beschikken.

Naast de examencommissie is er ook een toetscommissie (Aeres-breed). De toetscommissie geeft advies over de toetsmatrijzen en neemt een steekproef van toetsen, waarover deze commissie rapporteert aan de examencommissie. Ook de examencommissie zelf haalt vier keer per jaar een toets uit het systeem en doorloopt aan de hand daarvan het gehele traject, van leerresultaten tot beoordeling.

Voor de afstudeerwerken geldt dezelfde procedure als voor alle hbo-opleidingen van Aeres Hogeschool. Alle afstudeerwerken worden door twee docenten beoordeeld, waarvan minimaal één met een mastertitel. Bij het eindexamengesprek is ook een vertegenwoordiger van het werkveld aanwezig.

Overwegingen

Het panel is in het algemeen positief over de kwaliteit van de toetsing bij de opleiding GMD en over de gehanteerde procedures. De examencommissie en toetscommissie geven hun rol op de juiste wijze vorm en houden op een effectieve manier toezicht op de toetsing. Het vierogenprincipe wordt nageleefd en bij de beoordeling van de eindwerken wordt ook het werkveld betrokken.

De beoordeling van de assessments vormt wel een uitdaging, ook voor de examencommissie. De opdrachtgever levert de vraag, maar de beoordeling ligt bij de docenten. In de modulewerkboeken is vastgelegd aan welke eisen de opdracht moet voldoen. De docenten bewaken hier dus de kwaliteit. Het panel kan zich vinden in deze benadering.

Tot slot heeft het panel begrepen dat de studenten bij de assessments veelal groepsopdrachten maken. Het panel begrijpt dat groepsopdrachten geschikt zijn om een praktijksituatie na te bootsen en om de samenwerking te oefenen, maar adviseert de opleiding wel om bij groepsopdrachten ook altijd een individuele component toe te voegen.

Conclusie: Voldoet

4.9 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Bachelor of Science.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Landbouw en natuurlijke omgeving

4.10 Algemene conclusie

Het panel is tijdens het locatiebezoek overtuigd van de meerwaarde van de opleiding GMD. Het is een opleiding die nodig is en die aansluit bij een sterk gevoelde behoefte binnen het werkveld. Wel is het panel van mening dat het verhaal van GMD sterker en scherper ontwikkeld mag worden. Dan kan ook het profiel van de opleiding duidelijker worden neergezet. Kernwoorden daarbij zijn creativiteit, reflectie, evenwicht tussen theorie en praktijk en tussen theorie en vaardigheden. Dan leren studenten dat data niet (altijd) neutraal zijn en dat data in een arena van belangen verkeren. GMD is immers meer dan datavisualisatie. Dit betekent ook, ook om het hbo-niveau te waarborgen, dat kenniselementen duidelijker worden neergezet en vanuit een heldere theoretische grondslag worden onderbouwd. De opleiding kan hierbij baat hebben bij een versterking van de positie en invulling van het onderzoek, waarbij de vragen van het werkveld weliswaar belangrijk, maar niet zaligmakend zijn. Dan kan ook innovatie verder bijdragen aan de kwaliteit van de opleiding. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding erin slaagt een goede invulling te geven aan deze aandachtspunten. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de nieuwe opleiding dan ook als positief.

4.11 Aanbevelingen

Op grond van de overwegingen in dit rapport komt het panel tot een aantal aanbevelingen. Deze hebben betrekking op (a) het inhoudelijk profiel van GMD (b) de relatie met het werkveld (c) inhoud en vormgeving van de opleiding

a) Het inhoudelijk profiel van GMD

1. Het panel adviseert de opleiding het beroepsprofiel sterker uit te werken en een centrale plaats te geven binnen de opleiding.
2. Het panel adviseert de opleiding het hbo-niveau in de opleiding te waarborgen en ervoor te zorgen dat het vaardighedenonderwijs de opleiding niet domineert.
3. Het panel adviseert een kennisleerlijn te ontwikkelen en duidelijk te maken hoe die doorwerkt in de opleiding.
4. Het panel adviseert de leerlijn Ethiek verder uit te werken en ervoor te zorgen dat deze voldoende terugkomt in de verschillende modules, in het bijzonder als reflectie op de vaardigheden.

b) De relatie met het werkveld

5. Het panel adviseert de opleiding om de eisen en de procedures bij de beoordeling van opdrachten, stageplekken en begeleiders goed door te nemen en waar nodig aan te scherpen.
6. Het panel is van mening dat de opleiding een eigen kennispositie moet opbouwen, en dat kan alleen als het onderzoek niet alleen gebruik maakt van de derde geldstroom, maar ook van de eerste geldstroom. Een lector die zich bezig houdt met sociaal ruimtelijke ontwikkelingen in een digitale wereld zou op termijn een serieuze overweging kunnen zijn.

c) Inhoud en vormgeving van de opleiding

7. Het panel adviseert de opleiding om te borgen dat de stage en externe opdrachten goed geïntegreerd zijn in het onderwijs.
8. Het panel adviseert om de uitval goed te monitoren en zo nodig het voorlichtingsmateriaal aan te passen.
9. Het panel adviseert om samen met de studenten na te gaan op welke manier de opleiding de technologische voorzieningen kan versterken om ervoor te zorgen dat GMD voorop blijft lopen.
10. Het panel adviseert om de rol van de opleidingscommissie te versterken.
11. Het panel adviseert de opleiding om bij (de beoordeling van) groepsopdrachten ook altijd een individuele component toe te voegen.

De aanbevelingen staan het positieve oordeel over de opleiding niet in de weg.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Programma – Oriëntatie <i>Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.</i>	Voldoet
Programma – Inhoud <i>Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken</i>	Voldoet
Programma – Leeromgeving <i>Standaard 4 : De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.</i>	Voldoet
Instream <i>Standaard 5 : Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>	Voldoet
Personeel <i>Standaard 6 : Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend</i>	Voldoet
Voorzieningen <i>Standaard 7 : De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	Voldoet
Gerealiseerde eindkwalificaties <i>Standaard 8 : De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.</i>	Voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 9 : De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 10 : De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Algemene conclusie	Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

Voorzitter: Dr. Vincent Smit, Lector Grootstedelijke Ontwikkeling, Haagse Hogeschool;

Leden:

- Geert De Blust, senior wetenschapper aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid. Gastprofessor 'Ruimte en Milieu' in de masteropleiding Stedenbouw en Ruimtelijke planning, Universiteit van Antwerpen.
- Dr. Peter Pelzer, Onderzoeker bij de Urban Futures Studio, faculteit Geosciences van de Universiteit Utrecht, op het gebied van het gebruik van geografische informatie, design en planologie;
- Dr.ir. Arjan Mulder; Beleidsmedewerker kwaliteitszorg/interne audits, hoofddocent Onderzoek & Innovatie, Academie voor Creatieve Technologie, Saxion Hogeschool. Freelance journalist;
- Student-lid: Myrthe Woddema, hbo bachelor studente Verpleegkunde, Hogeschool van Amsterdam.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Anke Schols MSc MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator en drs. Erik van der Spek, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan Aeres Hogeschool Almere op woensdag 23 mei 2018.

Locatie: Stadhuisstraat 18, Almere

Tijdstip	Thema	Deelnemers
08.30-09.30	Ontvangst en voorbereiding	
09.30-10.15	Opleidingsmanagement (plus pitch)	<ul style="list-style-type: none">• Wil Bekkering (locatiedirecteur Almere)• Saima Bantvawala (teamleider GMD, hogeschooldocent)• Kees Jansen (studieleider en docent GMD)• Joep Houterman (vice-voorzitter College van Bestuur)
10.15-10.30	Pauze	
10.30-11.15	Docenten	<ul style="list-style-type: none">• Wietske van Dijk (docent GMD)• Karin Wilterdink (lid opleidingscommissie, docent GMD)• Baukje Rienks (docent GMD)• Frank Braakhuis (docent GMD)
11.15-11.30	Pauze	
11.30-12.15	Examencommissie en Opleidingscommissie	<ul style="list-style-type: none">• Martijn Opdam (lid opleidingscommissie en eerstejaarsstudent GMD)• André Nagelhout (secretaris examencommissie, lid opleidingscommissie, docent GMD)• Wieneke van der Heide (voorzitter examencommissie, docent toegepaste biologie)• Wolter van der Kooij (hogeschool-coördinator kwaliteitsmanagement)
12.15-12.45	Lunch	
12.45-13.30	Studenten	<ul style="list-style-type: none">• Frank van der Wal 2GMD• Leon de Vroome 2GMD• Jaymi Sowirono 1GMD• Jaimy Ruitenschild 1GMD
13.30-14.00	(Digitale) rondleiding	<ul style="list-style-type: none">• Kees Jansen en studenten• Enzo Deroma en Ben Sinnige 3GMD (videoboodschap)
14.00-14.15	Pauze	
14.15-14.45	Werkveld	<ul style="list-style-type: none">• Eline Senten (adviseur Geo-data; gemeente Almere)• Tiny Luiten (TU Twente)

		<ul style="list-style-type: none"> • Hans van Bragt (Big Data Value Centre Almere) • Roelof Keppel (SWECO & Geo-info Nederland)
14.45-15.15	Opleidingsmanagement (optioneel)	<ul style="list-style-type: none"> • Saima Bantvawala (teamleider GMD, hogeschooldocent) • Kees Jansen (studieleider GMD, docent)
15.15-16.45	Paneloverleg	
16.45-17.00	Korte feedback	<ul style="list-style-type: none"> • Joep Houterman (CvB) • Wil Bekkering (locatiedirecteur Almere) • Saima Bantvawala (teamleider GMD, hogeschooldocent) • Kees Jansen (studieleider en docent GMD) • Wietske van Dijk (docent GMD) • Wolter van der Kooij (hogeschool-coördinator kwaliteitsmanagement)

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Zelfevaluatie-rapport Geo Media & Design (december 2017)
- Landelijk Opleidingsprofiel GMD (juli 2013)
- Beantwoording van de vragen van het panel: Aanvullende informatie voor de TNO GMD (15 mei 2018)

Bijlagen:

- Actiepunten Kwaliteit
- Curriculumoverzicht GMD
- Dashboard
- Format Modulewerkboek Aeres Hogeschool
- GMD Missie en Visie
- Handboek Kwaliteitsmanagement
- Instellingsplan Aeres Hogeschool
- Jaarplan team GO
- Leerlijn Engels
- Leerplan GMD 2017-2018
- Mentortaken 2017-2018
- Module evaluatie PFGE 2016-2017
- Module-overzicht PFGE 2016-2017
- Diverse Modulewerkboeken
- NSE-resultaten GMD
- Onderwijsconcept Aeres Hogeschool
- Onderzoek binnen CAH Videntum visiedocument
- Onderzoeksprogramma deel Almere
- Onderzoeksprogramma Duurzaam Ondernemen
- Personeelsoverzicht GMD
- Professionaliseringsplan Aeres Hogeschool
- Toetsbeleid CAH Videntum Hogeschool
- Trimesterrapportage 2 kwaliteitsmanagement
- VAP GMD 16 maart 2017 notulen
- Verbeterformule HIPG september 2017

Aanvullende informatie:

- Beantwoording van de vragen van het panel, 15 mei 2018
- Bijlage1: Curriculumoverzichten
- Bijlage 2: Leerplan en module overzichten jaar 1 en 2

*Documenten beschikbaar gesteld tijdens **locatiebezoek***

- xx
- xx

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
BKE	Basiskwalificatie Examinering
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
CMP	Competentie Management en Persoonlijke Ontwikkeling
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EC	European Credits (studiepunten)
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GMD	Geo, Media & Desing
hbo	hoger beroepsonderwijs
LMS	leerling-managementsysteem
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en Examenreglement
PDCA	Plan, Do, Check, Act
TOD	Training Onderzoeksvaardigheden Docenten
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Geo Media & Design van de Aeres Groep.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 006398